

Manresa és ciutat d'acollida, sí, però què passa un cop les persones refugiades arriben a la ciutat?

La Fundació Germà Tomàs Canet, que és qui s'encarrega de gestionar el programa de Protecció Internacional a la capital del Bages, està atenent el màxim de persones que la Llar pot encabir

La Llar de Sant Joan de Déu de Manresa, gestionada per la Fundació Germà Tomàs Canet | AFT

Dilluns 11 de juliol. A la **Llar de Sant Joan de Déu de Manresa** hi arriben dos joves de **Senegal**. Els envien de Sevilla, on feia sis mesos que hi vivien. Els nois, que tenen **19 i 21 anys**, van marxar del seu país d'origen en pastera i van arribar a les Canàries a finals de l'any passat. Sols, sense cap mena de xarxa de suport, però amb un objectiu molt clar: treballar per **enviar diners a casa**. Tant l'un com l'altre, però, saben (perquè abans que ells, milers de subsaharians han intentat entrar a l'estat espanyol i viure-hi regularment) que si al·leguen que la raó per la qual han **emigrat** són motius econòmics, el més probable és que les autoritats del país on arriben els **reportin** a Senegal en un obrir i tancar d'ulls.

És per això que quan aterren a **territori espanyol** i sol·liciten **protecció internacional**, no diuen que la volen per **trobar feina i tenir ingressos**, sinó que addueixen **conflictes severos de convivència amb la seva comunitat**. "Quan el que s'esgrimeixen són **motius de persecució** (ja sigui per orientació sexual, religiosa o política) és una mica més probable que la resolució de la sol·licitud sigui **favorable**", explica **Clara Ferrer**, de la **Fundació Germà Tomàs Canet**. Tot i així, és poc optimista: "segurament els la **denegaran**; és el que acostuma a passar amb el col·lectiu

subsaharià". Això, continua, "ells ja ho saben, perquè nosaltres els ho hem explicat", però no per aquest motiu "deixem d'oferir-los tota l'ajuda que podem": "mentre no arribi la resolució de la sol·licitud, nosaltres despleguem **tots els recursos que tenim** perquè puguin aconseguir **arrelar-se al territori** i trobin feina", assegura.

Aquests recursos de què parla Ferrer van des de l'**assessorament jurídic** al **suport psicològic**, passant per l'**ensenyament de la llengua**, l'**orientació laboral** i l'**atenció mèdica**. Sense oblidar, evidentment, l'**allotjament**, el **menjar** i la **roba**. Qui sosté el pes econòmic de tot aquest servei (així com el dels professionals que el duen a terme) és el **Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions** a través del **programa de Protecció Internacional**. Aquest programa està present a tot l'estat, però qui s'encarrega de gestionar-lo i executar-lo són **entitats i organitzacions diverses**. En el cas de Manresa és la Fundació Germà Tomàs Canet, de l'**Orde Hospitalària de Sant Joan de Déu**. El centre on acullen les **persones refugiades** i on treballen per inserir-les a la nova societat és la **Llar de Sant Joan de Déu**, ubicada on antigament hi havia hagut el **convent de les Saleses**, just davant de la clínica Sant Josep.

Clara Ferrer, coordinadora del programa de Protecció Internacional a la Llar de Sant Joan de Déu de Manresa Foto: AFT

Ètnies, situacions i objectius ben diversos

La Llar compta amb 100 llits ("ara 115, perquè amb la guerra d'Ucraïna el programa ha volgut donar resposta a aquest col·lectiu", especifica Ferrer) i tots estan ocupats. Actualment, el volum més gran de persones que hi ha són d'ètnia **siriana**, seguida de l'**afganesa**, l'**ucraïnesa**, la **sudamericana** i la **subsahariana**. "Depenent d'on vinguin i de amb qui vinguin, els objectius de futur que tenen són uns o uns altres", comenta Ferrer, que des del mes de març ocupa el càrrec de coordinadora del programa de Protecció Internacional.

Pel que fa als sirians, per exemple, "són el que anomenem **persones reasentades**; aquelles que

el mateix govern espanyol ha anat a buscar en camps de refugiats i els ha atorgat l'estatus només d'arribar a l'estat". En aquest cas, com que no corren el perill de ser reportades, "aquestes passen molt més de pressa a la **segona fase del programa** que no pas gent d'altres nacionalitats".

La segona ètnia més comuna dintre de la Llar és l'afganesa: amb l'entrada en vigor del **Pacte de Dublín** (que obliga els migrants a sol·licitar protecció oficial al país pel qual van entrar a la Unió Europea), "ara ens està arribant molta gent de l'Afganistan **provinent d'Alemanya**: el país els ha deportat perquè on han de demanar asil és a Espanya, que és per on van arribar", aclareix la coordinadora.

A banda dels ucraïnesos, a l'equipament de la capital del Bages en aquests moments també hi ha refugiats de l'**Amèrica Llatina** (de Veneçuela, Perú i Colòmbia) i els dos joves subsaharians que van arribar dilluns passat.

"En el cas dels afganesos, els sirians, els llatinoamericans i els ucraïnesos, tot són famílies", diu Ferrer. En els dos primers, "parlem de **famílies molt normatives**: pare, mare i fills; pel que fa als altres dos, acostumen a ser mares amb canalla". A Ucraïna, la majoria d'homes no han pogut sortir del país i les dones marxen soles amb els fills. La **monomarentalitat** als països de l'Amèrica del Sud es deu, sobretot, a què la dona s'ha vist obligada a fugir per ser víctima de **violència masclista**.

El menjador de la Llar Foto: AFT

Els **motius migratoris** de cadascú són ben diversos. Ferrer ho explica: "els ucraïnesos i els afganesos, com que han marxat circumstancialment per un conflicte bèl·lic, tenen com a objectiu tornar al seu país d'origen. Els sirians, els subsaharians i els llatinoamericans, en canvi, volen establir-se aquí". El que passa és, però, "que el que esperen trobar-se no és el mateix que es

troben quan arriben; venen amb l'ideari del **somni europeu** i acaben amb un **xoc d'expectatives** considerable", lamenta. Això fa que "al començament, quan els rebem, l'actitud sigui més aviat de confrontació, perquè no saben exactament quin paper juguem nosaltres en tot el seu procés d'inserció".

Ser "el mínim d'invasius possible"

"La Fundació Germà Tomàs canet treballa amb l'objectiu d'**acompanyar** les persones que atén en el seu procés vital", aclareix Ferrer, que emfatitza en la importància de ser "**el mínim d'invasius possible**", perquè "estem parlant de gent amb plena autonomia i capacitats que ha passat per un **procés dolorós i complicat** per arribar aquí". En aquest sentit, insisteix, "nosaltres ens hem de limitar a ser facilitadors dels seus objectius de vida", tot i que "a vegades, ser **poc intrusius** costa, perquè també hi ha una **part pedagògica** d'ensenyar com funciona aquí el sistema, que a vegades pot semblar alligadora però que no pretenem que ho sigui en cap cas".

I és precisament des d'aquesta llibertat individual, que la Llar està oberta tot el dia; les 115 persones que hi viuen poden entrar i sortir quan vulguin. L'únic que està temporitzat són els àpats. Per la resta, via lliure. "Cadascú té la seva habitació i llavors hi ha la resta d'estances, que són compartides". Entre d'altres, els refugiats atesos per la Fundació Germà Tomàs Canet compten amb **un menjador, una sala amb televisió, una zona d'estudi, una sala polivalent amb llibres, una petita ludoteca, un office amb màquines de cafe, un rober** (que té l'estructura de botiga de roba) i **molts espais exteriors**. "Tot i haver-hi gent tan diversa, no hem hagut de lamentar gaires problemes de convivència", celebra la coordinadora.

La Llar compta amb un rober en forma de botiga Foto: AFT

Un programa "molt ampli" però "amb deficiències"

L'equip que treballa a la Llar de Sant Joan de Déu de Manresa està format per **dos psicòlegs, dos advocats, tres insertors laborals, sis educadors socials, una tècnica sanitària i una**

integradora. "El programa de Protecció Internacional és **molt ampli** però té **moltes deficiències**", confessa Ferrer. És per això que, independentment del que cobreix econòmicament el Ministeri, "des de la Fundació Germà Tomàs Canet també treballem per buscar i rebuscar **subvencions** per poder complementar el que ens arriba del govern".

Segons la coordinadora, amb el que més coixeja el programa és amb els **tempos**, que "no són **gens flexibles** ni tenen en compte les **diverses realitats** de cadascú". Tothom, sigui qui sigui, té **18 mesos per inserir-se a la societat**, aprendre com funciona el sistema, trobar feina i conèixer la llengua. "No pots demanar que una noia siriana de 18 anys que en fa 12 que viu en un camp de refugiats i té dos fills menors a càrrec seu, trigui el mateix temps a adaptar-se que una família normativa provinent de Veneçuela que ja coneix la llengua", exclama.

L'altre **punt flac** del programa és el **trasllat constant de refugiats** d'un lloc a l'altre: "el Ministeri el que fa és **creuar dades** entre els refugiats que han sol·licitat protecció internacional i els equipaments que els acullen (com la Llar)". Aquest creuament de dades es tradueix en "**canvis d'ubicació constants**" que no ajuden gens a vincular-se al territori: "estem parlant de transtorns adaptatius constants", diu.

Les vistes a la Seu que ofereix la Llar són pràcticament impossibles de trobar a Manresa Foto: AFT